

تجربه‌ای از سال‌های نه چندان دور

ترغیب دانش‌آموزان به مطالعه

■ الهام دهقان

آموزگار پایه دوم، دبستان پسرانه ناحیه ۱

همه ما با یار مهربان و فواید دوستی با آن کم‌وبیش آشنا هستیم. انس با کتاب باعث بالارفتن سطح تفکر، فعال شدن ذهن، غنی‌سازی اوقات فراغت،

بسترسازی تولید علم، یادگیری راه‌ورسم زندگی، افزایش گنجینه لغات، تقویت درک مطلب و در نتیجه پیشرفت تحصیلی و تربیتی دانش‌آموزان می‌شود. بر همین اساس هر سال خود را ملزم به بهره‌گیری از روش‌هایی برای ترغیب دانش‌آموزان به مطالعه می‌کنم و به زعم خود، توانسته‌ام تا حدی علاقه لازم را در دانش‌آموزانم ایجاد کنم.

مهارت خواندن و روان‌خوانی دانش‌آموزان یکی از مسائلی است که در ابتدای سال تحصیلی در پایه دوم دغدغه معلمان و بعضی از خانواده‌ها قرار می‌گیرد. هر ساله تلاش می‌کنیم با به‌کارگرفتن روش‌هایی اثربخش، اشتیاق به مطالعه را در دانش‌آموزان خود افزایش دهیم. مادامی که کلاس‌ها حضوری بودند، چون ارتباط مستقیم بین معلم و دانش‌آموز و دانش‌آموزان با هم وجود داشت، فعالیت‌های زیادی در این راستا می‌توانست صورت گیرد؛ مثلاً بعد از تدریس درس اول کتاب فارسی با عنوان «کتابخانه کلاس ما» این فعالیت‌ها را انجام می‌دادیم: تشکیل کتابخانه‌ای کوچک در کلاس، آگاه‌کردن دانش‌آموزان با چگونگی انتخاب کتاب‌های مناسب سنشان، آموزش روش‌های صحیح مطالعه به دانش‌آموزان، برگزاری نمایش‌های گروهی از محتوای کتاب‌هایی که بچه‌ها مطالعه کرده بودند و... معضل اصلی زمانی برای ما پیش آمد که با

می‌شد. بدین ترتیب من هر شب وب‌آوای صوتی قصه شبی را که خود بچه‌ها سازنده آن بودند، به همراه تصویر کودک و توضیحات مربوط به کتابی که او خوانده است، در کانال کلاس قرار می‌دادم و همه دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها هر شب قصه‌هایی را با دل و جان می‌شنیدند که بچه‌های کلاس خودشان آن‌ها را تولید کرده بودند.

این فعالیت از طرف اکثریت بچه‌ها و والدین کلاس مورد استقبال قرار گرفت و علاوه بر اینکه اشتیاق به معرفی و مطالعه کتاب‌های جدید را در دانش‌آموزان کلاس افزایش داد، اعتماد به نفس و خودباوری را نیز در دانش‌آموزان تقویت کرد و تا حدود زیادی در پیشرفت روان‌خوانی آن‌ها هم مؤثر واقع شد. به طوری که در سال‌های بعد و دوران پسا کرونا که آموزش‌ها حضوری شد نیز این فعالیت ادامه یافت و حتی در قالب ایجاد وب‌آوای جدید آموزشی گسترش یافت که دانش‌آموزان از متن «بخوان و بیندیش‌ها» و «حکایت‌ها» و قسمت‌های دیگر کتاب فارسی تولید می‌کردند. امید است با اجرای بیشتر چنین فعالیت‌هایی فرصت‌هایی فراهم شود تا دانش‌آموزان بتوانند توانمندی‌ها و استعداد‌های خود را در زمینه‌های گوناگون عرضه کنند و مدرسه و کلاس به مکانی دوست‌داشتنی و سازنده برای آنان تبدیل شود. ■

همه‌گیری و ویروس کووید ۱۹ آموزش‌ها مجازی شد و شروع سال تحصیلی برای معلمان، دانش‌آموزان و خانواده‌های آن‌ها متفاوت‌تر از سال‌های قبل بود. از همان زمان بود که تصمیم گرفتیم با اجرای یک فعالیت در دوران کرونا میل و علاقه به کتاب‌خوانی را در دانش‌آموزانم ایجاد کنیم.

از آنجایی که علاقه به کتاب‌خوانی یک امر اکتسابی است و با الگوگیری رواج می‌یابد، تصمیم گرفتیم به جای اینکه در کانال کلاسی، هر شب برای بچه‌ها یک قصه کودکانه از بسته‌های آماده قصه‌گویی بازگذاری کنیم، از خود بچه‌ها کمک بگیریم و وب‌آوای (پادکست) قصه‌گویی را تهیه کنیم. بدین منظور چالش «قصه شب کلاسمان را خودمان تولید می‌کنیم» راه‌اندازی شد. در این فعالیت، نخست بچه‌ها کتاب مورد علاقه خود را به دوستانشان معرفی می‌کردند و در ادامه، آن را چندین دفعه می‌خواندند و بعد از اینکه درک درستی از جملات کتاب پیدا می‌کردند و به مفهوم کتاب خود کاملاً مسلط می‌شدند و می‌توانستند آن را روان و زیبا بخوانند، از والدین می‌خواستیم که صدای فرزند خود را ضبط کنند و فایل صوتی قصه‌ها را برای من ارسال کنند. در این بین بعضی از والدین در پس‌زمینه صدای فرزند خود آهنگ‌های ملایمی قرار می‌دادند و زیبایی فایل‌های ارسالی از طرف آن‌ها دو چندان